

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze bakalářské práce

**Analýza konkurence bionafty ve východočeském regionu
a jejich vliv na ekologii**

Vypracoval: Jakub Novák

Vedoucí práce: prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce nesoucí název Analýza konkurence bionafty ve východočeském regionu a jejich vliv na ekologii je zaměřena na vypracování konkurenční analýzy bionafty pro vybraný podnik ve východočeském regionu. Zachycuje teoretické a praktické poznatky zejména z oblasti konkurence a konkurenční analýzy, její techniky a metody. V praktické části je provedena konkurenční analýza v oblasti bionafty ve východočeském regionu a hodnocení faktorů mající vliv na konkurenční postavení vybrané společnosti, její pozici na trhu a konkurenční výhodu s cílem tvorby doporučení pro další vývoj. Dále je cílem posouzení vhodnosti a možností využití bionafty ve zvoleném regionu. Cíl bude naplněn prostřednictvím analýzy výroby jednotlivých druhů bionafty a jejich nákladovosti při získávání, a analyzování úrovně spotřeby ve vztahu k jejich vlivu na ekologii. Závěrem jsou vyhodnoceny získané poznatky SWOT analýzou a formulovány návrhy a doporučení.

Klíčová slova: FAME, ekologie, bionafta, SWOT analýza, konkurenční výhoda, analýza konkurence, komparace nákladovosti, Porterův model.

Úvod

V posledních letech je patrný růst počtu automobilů nejen v České republice, ale samozřejmě i celosvětově. S rostoucí životní úrovní a tím tedy rozvojem dopravy jsou však také doprovázeny i negativními vlivy, jako je především znečišťování životního prostředí a závislost na ropě – *jako neobnovitelného zdroje*. Studie a výzkumy v posledních letech ukazují stále větší význam možné náhrady ropy – tzv. *biopaliva*. Jde o obnovitelné zdroje energie, které jsou dostupné i v klimatických podmínkách evropského kontinentu. Využívání FAME v dopravě velice významně snižuje produkované množství skleníkových plynů do ovzduší, je udáváno až o 50 % méně než u fosilních paliv.

Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je posouzení vhodnosti a možností využití bionafty ve zvoleném regionu. Analyzovaný východočeský region byl z důvodu dostupnosti reálných dat a tedy možnosti tvorby reálných doporučení zúžen pouze na Pardubický a Královehradecký kraj. Cíl bude naplněn prostřednictvím analýzy výroby jednotlivých druhů bionafty a jejich nákladovosti při získávání. Dále bude analyzována úroveň spotřeby ve vztahu k jejich vlivu na ekologii. Výstupem bude návrh možných opatření ke zlepšení uvedeného procesu.

Z analýzy trhu budou určeny silné a slabé stránky analyzované společnosti a definování konkurenčních výhod a určení návrhů na zlepšení. Dále je cílem práce zjistit, která komodita se jeví pro analyzovaný podnik jako nejvýhodnější nejen z hlediska ekonomického, ale také s ohledem na ekologii.

Při zpracování autor vycházel převážně ze zákonů, norem a vyhlášek z celé řady knižních publikací domácí a zahraniční literatury. Dalším zdrojem této práce je celá řada interních materiálů společnosti XY, a. s. a také podkladové údaje od výrobců a uživatelů bionafty ve východočeském regionu.

V praktické části se používá metoda analýzy konkurence a dále zhodnocení podkladových údajů od výrobců a uživatelů bionafty ve východočeském regionu. Jako metody ke zpracování a vyhodnocení dat budou využity analýza časových řad a komparace výroby a spotřeby. Výstupem v podobě syntézy získaných poznatků budou možné návrhy ke zlepšení.

Výsledky a diskuze

Celá práce je rozdělena na část teoretická a praktickou. Analytická část je rozdělena do pěti kapitol: analytická část představení vybrané společnosti, analýza konkurence bionafty

ve východočeském regionu, analýza vlivu bionafty ve východočeském regionu a jejich dopad na ekologii, komparace nákladovosti jednotlivých biopaliv a zhodnocení výsledků.

V úvodu praktické části je představena vybraná společnost XY, a. s. a její produktové portfolio. Další podkapitola se zabývá cenovou politikou, která je aplikována ve společnosti XY, a. s. pro komoditu SMN B30 a B100, kde je patrné, že zvolená cenová politika je velmi agresivní snažící se být nejlevnější v oblasti i za cenu vyšších dotací. Z tohoto vyplývá, že XY, a. s. se soustředí zejména na B100 a SMN B30 využívá pouze okrajově – v zimním období. Kapitola analýza konkurence bionafty ve východočeském regionu se zabývá specifickými odvětvími s bionaftou, okolím společnosti XY, a. s. a hodnocením konkurentů. Metodou pro hodnocení konkurentů byla použita bodovací metoda, která poukazuje, že největším konkurentem v SMN B30 je UNIPETROL a B100 ČEPRO. Společnost XY, a. s. v oblasti velkoobchodu ve východočeském regionu obsluhuje 15 % trhu a v maloobchodu pouze 1 %, jak ukazuje autorem provedená analýza.

Společnost si v analyzovaném regionu získala své místo na trhu, které se snaží neustále posilovat. Velmi dobrým způsobem vedoucím k dosažení další konkurenční výhody, je vybudování vlastní výroby MEŘA. Z praktické části je zřejmé, že ve východočeském regionu se vyrábí dostatečné množství řepky. Velkou výhodou by představovalo, že by se nemuselo MEŘO neustále převážet, což by vedlo ke snížení dopravních nákladů a pozitivnímu vlivu na ekologii. Dalším pozitivem a získání konkurenční výhody je množství dozírání na výrobu MEŘA a následné zvýšení kvality. Získáním této konkurenční výhody by se XY, a. s. stal lepším partnerem pro své zákazníky.

Z hlediska výhodnosti jednotlivých paliv je pro sklad nejvýhodnější prodávat komoditu B100, kterou kombinují s plněním biopovinností a mohou vyvážet čistou naftu bez 6 % biosložky, což ukazují provedené analýzy. Tato varianta dokáže skladu zajistit především konkurenceschopnost cen, jak biopaliv, tak i čisté nafty, která díky prodeji B100 dokáže být levnější až o 0,30 Kč/l a tím zajímavá pro koncového odběratele skladu.

Autor navrhuje pro analyzovanou společnost zejména tyto návrhy a doporučení:

Zřízení vlastní výroby FAME ve spolupráci s místními zemědělci především pro získání konkurenční výhody, kde ne vždy jsou dodávky pouze od jednoho dodavatele a tím dochází ke změnám kvality FAME. Automobilová technika je velmi náchylná na změny kvality FAME a i když odpovídá normě, může jednotlivým dopravním prostředkům přechod od jiného výrobce uškodit. Tímto by si XY, a. s. zajistila standardní kvality, kterou by mohli odběratelům garantovat po celé období roku.

XY, a. s. by mě měla zabývat dotovaným prodejem pouze B100, ze kterého společnosti plyne vyšší zisk a produkt SMN B30 prodávala pouze s obchodní přírážkou.

Využívání faktur na splatnosti by zřejmě přilákalo také nové zákazníky. Ale je problematické především s platební morálkou českých firem.

Práce ukazuje, že se cena čistého FAME během sezóny příliš nemění a je závislá čistě na ročním období dle zemědělské sklizně. Ve srovnání s naftou a na tu navazující SMN B30, u které může docházet k velkým výkyvům dle ceny nafty, která je navázána na mnohem více okolností – např. války ve světě, embarga, sankce, politická situace a další. Po většinu období vyšlo, že nejvýhodnější palivo je FAME, které bude doplňováno čistou fosilní naftou pro automobily, které nemohou využívat bionaftu. Oproti možnosti přimíchávat 6 % biosložky do nafty, která ekonomicky vychází dražší 0,20 až 0,30 Kč/l. Z ekologického hlediska by bylo nejvýhodnější do každého litru přimíchávat 6 % a navíc zvyšovat prodej obou komodit.

Závěr práce rekapituluje analyzovaná témata a cíle práce

SEZNAM LITERATURY

- 1 DED UCHOVÁ, M. *Strategie podniku*. 1. Vyd. Praha: C. H. BECK, 2001. 253 s. ISBN 80-7179-603-4.
- 2 GRASSEOVÁ, M. a kol. *Analýza podniku v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 1. Vyd. Brno: Computer Press, a. s. 2010. 325 s. ISBN 978-80-251-2621-9.
- 3 SEDLÁČKOVÁ, H. BUCHTA, K: *Strategická analýza*. 2. Vyd. Praha: C. H. Beck 2006.121 s. ISBN 80-7179-367-1.
- 4 SRDEČNÝ, K. *Obnovitelné zdroje energie – přehled druhů a technologií*. 1. Vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2001, 31 s. ISBN 978-80-7212-518-0.
- 5 ŠMERDA, T a kol. *Vznětové motory vozidel: biopaliva, emise, traktory*. 2. Vyd. Praha: C. Press, 2013, 136 s. ISBN: 978-80-264-0160-5.

Internetové zdroje

- 6 Osel.cz [online] [cit.:2014-4-21] *Legislativní rámec a praxe v oblasti biopaliv v EU a USA*. Dostupné na [:<http://www.osel.cz/_files/6688_biopaliva%20v%20eu%20a%20usa.pdf>](http://www.osel.cz/_files/6688_biopaliva%20v%20eu%20a%20usa.pdf).

Odborné publikace

- 7 Biom.cz [online] [cit.: 2014-5-29] BAŽANTA, M.. *Bionafta a směsná motorová nafta..* Dostupné z: [<http://biom.cz/cz/odborne-clanky/bionafta-a-smesna-motorova-nafta>](http://biom.cz/cz/odborne-clanky/bionafta-a-smesna-motorova-nafta). ISSN: 1801-2655.]

Zákoníky

- 8 Zákon č. 353/2003 Sb. *Zákon o spotřebních daních*